

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrierile nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anulouri:
In Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalk, Rudolf Mosse, A. Oppelka
Nachfolger; Anton Oppelka, J.
Danneberg, in Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; in
București: Agency Zenas, Suc-
cursale de Roumania; in Ham-
burg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
garantată pe o colônă 8 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în ziua care dă.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dă. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăruți în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 24.

Brașov, Mercuri-Joi, 1 (13) Februarie

1896.

Cum stăm cu „crisa“?

Brașov, 31 Ianuarie v.

„Vom vedea dacă aceia, cari au urzit certele urite dela „Tribuna“ și din comitet, se vor cuminti și se vor astempera în viitor“ — scrieam în numărul de Duminică trecută al fôiei noastre. Dér deja după două zile ni-a fost dat să cetim în „Tribuna“:

„Răsvrățiții n'au desarmat; ei își continuă opera lor de subminare; ei urmăresc mai departe... cu stăruință... acțiunea lor disolvantă în partid...“

„Răsvrățiții n'au desarmat...“

După cele întemplate dela Crăciun încoco nu mai pôte fi îndoielă pe cine înțelege „Tribuna“ sub numirea de „răsvrățiți“.

Ne-a arătat numita fôia într'un șir de articuli, în mod destul de diastic, toate fazele răsvrățirii din cestiune, începând dela 15 Noevre 1895; dér a accentuat constant, că totă „crisa“ se reduce numai la o intrigă țesută în timpul din urmă de fostul proprietar al „Tribunei“ Eugen Brote și de ómenii lui de încredere, cari erau tari și mari la această fôia, până ce d-l Dr. Rațiu a luat cunoscutele măsuri.

Din redacția „Tribunei“ a trecut apoi „crisa“ în sinul comitetului și s'a accentuat prin cunoscutul „protest“ al celor șese, cari au luat în apărare pe „răsvrățiți“.

În urma acésta „Tribuna“ a început să chibzuască, decât nu cumva „crisa“, prin care trecea, are și un „fond politic“.

Curând însă o nouă consfătuire a membrilor comitetului a luat cu mare majoritate hotăririle, prin cari s'a regulat definitiv cestiunea litigiôsă a proprietății tipografiei și a foilor.

Atunci „Tribuna“, mulțămită, că „crisa a încetat“, a declarat, că nu mai pôte să aibă nici o rațiune de-a se pune în lumină „fondul po-

litic“ al acestei crise și, înfățișând totul ca o certyă trecătoare în familie, a exprimat dorința, ca cele întemplate să se dea uitărei.

Acum de odată vine și ne spune, că „răsvrățiții, cari n'au desarmat, își continuă opera lor de subminare“.

Nu cum-va prin acésta afirmare, „Tribuna“ a trecut deja peste linia, ce și-a tras-o și a atins printr'asta în mod destul de simțibil fondul politic al crisei, pe care o declarase cu câte-va zile mai înainte terminată?

Căci ori-ce s'ar dice despre isprăvile celor trei eroi ai crisei dela „Tribuna“, ele nu pot fi înfățișate, decât cel mult ca o operă de subminare față cu numita fôia, ér „Tribuna“ ne vorbește de-o continuare a operei de subminare în sinul partidului, de-o urmărire cu stăruință a unei „acțiuni disolvante în partid“.

Așa dér nu mai e vorba acum de crisa, prin care a trecut „Tribuna“, ci de-o crisa, prin care după însă-și mărturisirea acestei foi, a trecut și trece încă partidul nostru național.

Constatăm, prin urmare, că organul nostru a avut cauze foarte întemeiate, când față cu amintitele declarări ale „Tribunei“ a susținut, că relele și neajunsurile, ce s'au manifestat în timpul din urmă în certele urite dela Sibiu, au o rădăcină mai afundă, care se estinde nu numai asupra „Tribunei“ și a comitetului, ci asupra partidului însu-și.

Ori ce ar face dér „Tribuna“, ori-ce atitudine ar lua, ea totu-și va trebui să revină mai curând și mai târziu asupra isvorului rēului, pe care-l caracterizează acum în trecăt cu cuvintele: „acțiune disolvantă în sinul partidului.“

CRONICA POLITICĂ.

— 31 Ianuarie.

„Budap. Tagblatt“ afirmă, că în urma neregularităților și abuserilor descoperite

în timpul din urmă în sinul organelor administrative din Ungaria, toate ministeriile sunt provocate de șefii lor, să însemne pe liste anumite pe acei funcționari de stat, cari sunt membri în corporațiunile, administrative ale diferitelor societăți pe acții. Ministrii au de gând să provôce pe amintii funcționari, că s'au abdicat de-a fi membri în acele corporațiuni s'au abdicat dela posturile lor, oăoi amândouă funcțiunile nu sunt comptabile. „Bud. Tagbl.“ dice, că prin acésta ministrii voesc să evite, ca cu ocaziunea desbaterii budgetului de comerț, opoziția să pună din nou în discuția cestiunea acésta neplăcută și odiôsă.

În dieta Boemiei s'a întemplat alaltăeri un mare scandal. Deputatul ceh-tinér Dr. Baza atacă în termenii foarte vehemenți *„dinastia habsburgică“*. „Habsburgii“, dice el, „au dus Boemia la miseria“. Germanii voiră să protesteze, și atunci se iscă un tumult ne mai pomenit; nu se puteau auzi decât invective ca „nerușinat“, „miserabil“ etc. După-ce mareșalul țării îl provocă pe Baza la ordine, acesta își continuă vorbirea, și fini cu cuvintele următoare: *„Intrégă dinastia habsburgică și patriotismul austriac nu plătesc o cępă degerată!“* La acésta se reinou scandalul și președintele nu fii ascultat de nimeni. În fine după-ce tumultul se mai liniști, se sculă contele Bucquoy și-și exprimă regretele sale, că se pot pronunța astfel de vorbe în dieta boemă. Asemenea protestă și președintele clubului Germanilor.

Privitor la cestiunea botezului prințului Boris, diarele italiene publică unele enunțiațiuni de mare însemnătate ale cardinalului Galimberti, om încreșut al Papei. Cardinalul se fi dice, că prințul Ferdinand a comis cea mai mare greșelă, când a mers la Roma, căci Papa, precum ori și care preot catolic, nu-și pôte călca jurământul său, și nu pôte recunôsce o astfel de trecere, ca a micului Boris, la ortodoxia. Ferdinand trebuia să rămână acasă și să facă oa moștenitorul de tron al României, care la botezul copilului său, n'a bucinat lucrul în totă lumea. Prințul Ferdinand a comis o mare netactică, când a mers la Papa, și

apoi întorcându-se acasă s'a plâns, că Papa nu voiesc să-i aprecieze poziția sa critică. În fine Galimberti se fi dice, că Țarul de sigur nu va simpatiza nici-odată cu un om așa slab de inger; și în tot cazul este un fapt foarte trist, că un Bourbon se lepădă de credința străbunilor săi. — Din Sofia se depeșeză, că a produs mare senzația împrejurarea, că în 9 c. de prima dată nu s'au făcut rugăciuni pentru prințul Ferdinand în bisericile catolice din capitala Bulgariei.

Din dieta ungară.

În ședința dela 10 Februarie, continuându-se desbaterile asupra budgetului cultelor și instrucțiunei publice, vorbi:

Smalovsky Valer, care dice, că mai ales preoțimea din nordul Ungariei (vré se dice preoțimea slovacă) este într'o situațiune atât de tristă, încât arhierii ar fi datorți de-a înființa din venitele lor un fond, din care să ajutore pe preoți, chiar și înainte de regularea congruei. Nu se alătură la proiectul lui Ugron, dér voteză budgetul.

După ce a mai vorbit Molnár Josias pentru proiectul lui Ugron, urmă:

Papp Géza: Se ocupă cu vorbirea lui Ugron și dice, că *regularea profesiunilor pe aceeași basă de drept, din punct de vedere național, el nu o pôte primi.*

Bartha Miklos: *Valahii au mai mare drept, decât catolicii.*

Președintele: Mă rog de liniște, d-le deputat Bartha (Sgomot.)

Bartha M.: altuia i se permite să intrerupă, ér mie nu.

Papp Géza: Din punct de vedere național, el ar voi, ca sumele pentru ajutarea preoților să nu fiă limitate prin lege, ci *dreptul de ajutorare să i se lase cu totul guvernului.* (Claritate pe băncile opoziției.) Dice, că o reformă a celor 52 teologii din patriă, în cari se cresc 1700 de elevi, e reclamată cu urgență, deoarece instrucțiunea lor actualmente se face fără nici un control din partea statului, ér dreptul public ungar nu-l învață de loc. E necesar, ca statul să înființeze teologii în Budapesta.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Horoscopul.

(O istorie misterioasă de Otto Moser.)

Wallenstein, prințul de Friedlanda, unul din cei mai mari beliduci ai timpului său, a fost omorât în Februarie 1634 în Eger. Amicii și supușii lui se retraseră cu sperimă dinaintea pericolului ce-i amenința din partea justiției de cabinet a curții aulice din Viena, și cât de justificată a fost acésta îngrijire, documenteză răsbunarea sângerôsă, care a lovit pe mulți dintre militarii de rang înalt, singur și numai de aceea, pentru-că ei au ținut cu Wallenstein. Mai toți generali și coloneli, cari l'au ajutat a învinge în bătălii gloriose, învetații și artiștii, cari au glorificat curtea lui, au dispărut ca meteori ridicăți cu repede în nori vițoroși; totă lumea blastama pe beliducele omorât, și ómenii nu respectară nici măcar locul său de repaos, cripta din Githschin, ci n profanară chiar și cadavrul. Puțini ani după mórtea lui Wallenstein străbatură mai mulți călăreți șvediani în cripta,

și tăiară capul beliducelui mort, care încă și astăzi se arată în muzeul din Stockholm ca curiositate.

Intre învetații, cu cari sta principele de Friedlanda în relațiuni apropiate, era, precum este cunoscut, și consiliarul și astrologul italian Seni. El avisase pe principe încă în ultimile ore despre inimicii lui, și când, că a cetit în stele desastrul ce se apropia, s'au mai bine dice, presimțea din circumstări acel desastru. Se șoptea, că italianul Seni se fi fost o uneltă a inimicilor lui Wallenstein, spre al nimici. Principele de sigur creșuse mai mult în steaua sa cea norocôsă, decât în prevestirile astrologului, și puține ore mai târziu arma ucigătoare a lui Deveraux străpunse pieptul nepăncerat al principelui.

Seni se întorse la Italia. Ultima amintire despre el e legată de un castel al domnilor nobili de Rosenberg lângă Strakonitz; o amintire înflorătoare însă, oa totă ființa Italianului, care tocmai așa de misterios s'a ivit precum a și dispărut.

Timp scurt după mórtea lui Wallenstein, tinérul cavaler de Rosenberg adu-

nase în castelul său dela Strakonitz o societate de prietini și vecini, spre a întreprinde cu ei în pădurile lui estinse o vânătoare de mistreți. Încă în ziua premergătoare sosiră óșpeții, și după obiceiul vechiu la nobili, mâncară și beură bine. Sorele se asonuse de mult după vârfurile munților Boemiei, și junii nobili ședeau la masă cu peharul în mână, și se bucurau de vânătoare, ce le sta înainte.

De-odată intră în odaia portarul, și șopti stăpênului castelului vestea, că înaintea porții așteptă un străin, care a venit călare, și se rogă pentru sine și pentru călăuzul său, să li-se dea ceva de mâncare și quartir peste noapte. El se afla pe cale către Budweiss, când l'a apucat noptea, și dice că e un om, care se îndestulesc cu puțin și cu un pat cât de simplu.

Domnul de Rosenberg era un bărbat tinér, și încă necăsătorit. El ordonă portarului să facă mamei sale, dómnei Elisabetha, cunoscută cererea străinului, apoi să i-se dea străinului o odaie, și castelul să se îngrijescă bine atât de călător, cât și de călăuzul său. După ce se făcu acésta,

junele nobil merse în odaia străinului, și l'invită, să ia parte și el la cina și petrecerea óșpeților. Străinul, un bărbat palid cu ochi întunecați, era îmbrăcat într'un vestmânt negru cu încreșturi, care dovedea, că el este un învetaț. Ar fi fost necurteț, decât ar fi respins invitarea stăpênului castelului, de aceea el primi invitarea și merse în sala, unde se aflau și ceilalți óșpeți.

Intrarea străinului produse o învederată consternațiune, pe lângă totă dispoziția bună a óșpeților. Străinul fii îndată recunoscut de mulți dintre óșpeți, și șoptind se lăpse vestea, că nou venitul este Dr. Seni, renumitul astrolog al asasinatului prinț de Friedlanda.

— „Cu permisiune, domnii mei“ dice astrologul, „eu dăresc pe unii dintre d-vóstră, a cărora față mi este mie bine cunoscută, și de care-mi aduc bine aminte a o fi vădit de multe-ori în împrejurimea reposatului meu stăpân, a ducelui de Friedlanda. Timpul meu s'a finit în țările Majestății sale împărătesei, și eu mă află în călătoria către patria mea Italia. Decă este

Catolicii ar trebui să aibă la curtea din Roma o reprezentanță unghurească deosebită, care să paralizeze tendințele analoge ou tendințele lui Strossmayer. (Aprobări generale.) Dorește ștergerea celibatului nu numai din puncte de veder etice, ci și din interese naționale unghurești (Aprobări șgomotose și ilaritate.). Dovedește cu date statistice, că pentru învățarea limbii latine în gimnaziu se consacră mai multe ore, ca pentru limba maghiară, ceea ce nu află corect. Cere, ca mai ales asupra școlilor confesionale, ministrul de culte să eseroite cel mai aspru control, ér despre rezultat să raporteze camerei. (Vii și șgomotose aprobări în drépta.)

Kovács Albert: Intréba ce este cauza, că articolul 23 al legii din 1893, — care tractează despre măsurile, ce sunt a se aplica față cu școlile populare confesionale, în oas când acestea păcătuiesc în contra statului — nu s'a executat nici măcar într'un singur cas. Ore așa stări fericite să fi întrevénit în cestiunea naționalităților din Ungaria, încât în decursul celor trei ani trecuți să nu fi greșit în contra statului maghiar nici o școlă de a naționalităților? Vorbitorul crede, că se întâmplă tocmăi contrarul și că esesele și agitațiunile naționalităților nici-odată n'au fost așa mari și cutezătoare, ca tocmăi în anul din urmă. Ba lucrurile au ajuns acolo, că dacă nu vor rezolva repede cestiunea naționalităților, ne putem încă pierde autonomia. Pentru rezolvarea cestiunii naționalităților un singur mijloc ne stă la dispoziția și acesta este școla. E neindoiș, că școlă, lăsată numai de sine, față cu reacțiunea dușmănoasă a armatei, numai foarte încet și pe lângă o încercare estra-ordinară ar puté rezolva cestiunea naționalităților. Cu tóte astea, pe lângă energia cuvenită, ea încă o póte face asta. Dovadă Croația (Adevérat! Așa este! în stânga și stânga extremă), care în ce priveșse cestiunea naționalităților, numai prin școlă a schimbat situațiunea dinainte de 25 de ani în ceea ce este astăzi. La noi e necesară rezolvarea acestei cestiuni din cauză, că sunt naționalități, cari ele singure voesc să se maghiarizeze (?? — Red.) Scopul însă nu-l vom ajunge nici-odată, decât ministrul de culte nici nu începe măcar cu executarea art. de lege 20 din 1893, care lege autoriséză pe ministrul, ca o școlă, care lucréză în contra ideei naționale și în contra statului maghiar, să o prefacă în școlă de stat. Pentru ce ministrul n'a prefăcut în școle de stat astfel de școle confesionale? (Aprobări.)

Asociațiunea națională aradană.

Recomandăm căldurosulni sprijin al publicului românesc următorul apel al direcțiunii Asociațiunii naționale aradane, din care apel

vedem cu bucuriă, că Românii aradani au început să desvólte o acțiune serioasă și salutară pe terenul acestei Asociațiunii.

P. T. Domnule! Cu trei decenii în urmă, Românii aradani, doritori de cultura și propășirea neamului, au înființat cea dintâi reuniune culturală românească în Ungaria și Bănat: „Asociațiunea națională în Arad pentru cultura poporului român.”

De atunci avut'a acest aședământ de cultură, după fluctuațiunile vieții sociale, periodul său de înflorire, avut'a durere, și periodul de decădere, ér în presente, trecut în periodul renascerei sale, venim cu deplină încredere a-l recomanda dragostei frățesci și căldurósei părtiniri a publicului român, ca împreună să-i dăm avéntul trebuincios la îndeplinirea înaltei meniri culturale.

Cultivarea limbii și, în genere, desvoltarea culturii naționale, mai ales în impregiurările de astăzi, trebuie să fiă cea diutăi datoriță pentru fi-a-care Român, care își iubesc limba și neamul.

Nu ne indoim dér, că bunii Români, începând dela vladioa până la opinea, fără osebie, pătrunși de marea importanță, ce au reuniunile de cultură în viața popórelor, vor grăbi cu drag, ca să aducă obolul lor pe altarul asociațiunii noastre, menită a răspândi cultura și lumina în popor.

De aceea ne adresăm tuturor inbitorilor de cultură, îndeosebi preoților și învățătorilor, ca atât ei înșiși, cât și alții, prin silințele lor, să se înscrie de membri la asociațiunea noastră.

Ca publicul să fiă deplin orientat în privința scopului, ce-l urmăresce asociațiunea națională aradană, cât și în privința condițiilor, sub care cineva póte deveni membrul ei, dăm următorul estras din statutele sale:

§. 1) Scopul societății peste tot e cultura națională a poporului român; érá mai ales înaintarea literaturii române și a culturii sociale....

Spre scopul acesta societatea va da: a) ajutor de bani, séu altfel de ajutor ori remuneratiune materială studenților și peste tot tinerilor români mai sêraci, cari ámbliă în institute de învățatură, séu se pregătesc pe ori-ce carieră științifică, artistică, industrială, de negoțatorie, séu economică; așa și învățătorilor elementari români, cari în chemarea lor se trudesc cu sporii de laudă; și auctorilor români, cari au lipsă de ajutorință; nu altmintrelea din timp în timp a întinde ajutorință școlilor elementare, cari sunt în lipsă de cărți și de alte unelte școlastice, érá învățăceilor bunii a da premie; etc....

§. 4) Membri ordinari ai societății pot fi toți acei cetățeni din ambele staturi ale Maiestății Sale, cari au vîrstă deplină, doresc cultura poporului român, au purtare morală nepătată, și spre înaintarea scopurilor societății séu vor oferi pe trei ani o sumă anuală cel puțin de 2 fl. v. a. séu dăruiesc un capital de 40 fl. v. a., care va forma averea fundatiunală a asociațiunii.

„Afară de aceștia pot fi aleși de mem-

bri ajutători tóte acele persoane, care ori în ce mod contribuiesc spre înaintarea scopurilor asociațiunii, decât posedă calitățile morale ale membrilor ordinari.”

„Persóne din străinătate pot fi aleși numai ca membri onorari, și spre validitatea acestei alegeri e de lipsă aprobarea ministrului reg. ung. de interne.”

Când apelăm dér la bunăvoința și spriginul publicului românesc, aducem totodată la cunoștință, că adunarea generală a asociațiunii, ținută în 31 Decembrie st. v. 1895, a ales pe timp de trei ani în biroul adunărilor generale: Președinte Prea Sfinția Sa D-l Episcop Ioan Meșian; vicepreședinte prim Augustin Hamsea; vicepreședinte al doilea Georgiu Telescu; notari Ioan Petranu și Romul Nestor; ér în direcțiunea asociațiunii s'au ales pe un an, conform statutelor: Petru Truța director prim; Vasile Mangra, director secundar, Savu Raicu, cassar; Iuliu Herbay, controlor; Dr. Ioan Suciu, fiscal; Valeriu Magdu, bibliotecar; Iancu Ștefanuș, econom; Ioan Petroviciu notar; membri: Dr. Nicolae Oncu, Dr. George Popa, Dr. George Vuia, Romul Ciorogariu, Aurel Suciu, Ioan Lengher, Mihaiu Veliciu, Moise Bocșan. Ioan Belez, Dr. Ștefan C. Pop, Ignatie Papp și Georgiu Purcariu.

Hotărâți la muncă serioasă, P. T. D-l estí rugat, ca să circulezi lista alăturată pentru înscrierea membrilor, și apoi să-o trimiți cassarului Savu Raicu, secretar la banca „Victoria” în Arad, cel mult până în 1 Aprilie a. c. împreună cu taxa de membri, ce o vei încasa, cel puțin pe semestrul prim al anului, dela membrii înscriși în listă.

Arad, 13 (25) Ianuarie 1896, din ședința direcțiunii asociațiunii naționale în Arad pentru cultura poporului român.

Petru Truța, Ioan Petroviciu,
director prim. notar.

Afacerea Pulszky.

Penibila afacere a lui Carol Pulszky, directorul galeriei de tablouri din Budapesta, a început să ia un avént, ce preocupă întregă opiniunea publică.

Cestiunea a fost adusă și în dietă, unde în ședința dela 11 Februarie ea a dat ansă la o discuțiă foarte agitată. Cel ce a pus cestiunea pe tapet a fost contele Apponyi Albert, care-și începú lunga sa vorbire exprimându-și părerea de rău, că trebuie să vorbescă într'o cestiune, care a început să devină „scanial european”.

La anul acestor vorbe, opoziția erupse în strigări de: Așa este! Scandal european! Infamiă! etc.

E fapt, dișe Apponyi, că s'a spesat o sumă pentru un lucru, pe care nimenea nu l'a votat, și éráși e fapt, că statul a fost păgăbit.

Caută deci să afle, cine este vinovatul. Vorbirea lui culminéză în următoarele puncte:

1) Cum s'a putut, ca ministrul de instrucțiune conte Albin Csaky să aviseze lui Carol Pulszky pentru tablouri suma de 167,500 fl. la 1 Iunie 1894, deórece comisiunea regnicolară pentru mileniu a încuviințat această sumă abia numai la 9 Decembrie 1894, așa-dér cu 5 luni mai târziu?

2) Cum a fost cu putință, ca un consiliu de miniștri, al cabinetului Wekerle, la propunerea ministrului de instrucțiune br. Eötvös să sancționeze pentru Carol Pulszky o trecere peste credit de 204,876 fl., și încă la 13 Ianuarie 1895, când acest ministerie își dase dimisiunea și ducea mai departe afacerile în mod provisoriu?

3) Cum s'a putut întâmpla, ca ministrul de instrucțiune Wlassics să dea lui Carol Pulszky, în care n'a avut nici-odată deplină încredere, pe care pentru activitatea lui în oficiu a trebuit să l dojenescă și care din bani primiți în Ianuarie nu-și dase socotéla despre 7000 fl., cum s'a putut întâmpla, ca Wlassics să încredințeze din nou acestui om 115,000 fl?

În fine Apponyi a cerut să se trimită comisiă parlamentară, care să cerceteze atacerea.

La vorbirea lui Apponyi a încercat să răspundă ministrul-președinte Bánffy. Când și-a deschis gura, opoziția a și început să-l întimpiă cu strigăte batjocóritóre, cari au însoțit întregă vorbirea lui. Cu deosebire prin invinuirea, că opoziția ar căuta privilegiu de-a provoca scandale, cari compromit reputatiunea Ungariei în străinătate, Bánffy a iritat opoziția în așa mod, că de-odată dintr'o sută de pepluri începură strigătele în contra lui: „L'aniú țerei... risipă.” „Ho!ia... a-ți permis să se fure averea statului... a fi compromis onórea țerei etc.

Acestea și alte espresii de felul acesta însoțiră vorbirea lui Bánffy dela început până la sfîrșit, ba deputatul Drakolits rosti la adresa guvernului Bánffy chiar cuvéntul: *gásduire de hoți!*

Cu mare greu a putut Bánffy să-și spună vorbirea, care a culminat în aceea, că dacă guvernului i-s'a dat dreptul de-a cheltui pentru opoziția milenară, atunci a putut să-i dea și lui Pulszky banii, ce i-a dat.

A mai vorbit și ministrul de culte Wlassics, care însă nici el n'a rămas cruțat de opoziția, deși până aci a fost tractat întodéuna mai delicat din partea ei. El voi mai cu sémă să arate, că tablourile cumpérate de Pulszky nu sunt tablouri fără valóre.

SCIRILE ĐILEI.

— 31 Ianuarie.

„Până când?” Sub acest titlu publică „Fóia Diecesană” din Caransebeș următoarea notiță: „Mai multe reuniuni și corporațiuni din loc în cari nenumărați Români sunt membri activi și sprijinitori, arangieză petre-

vr'unul dintre d-vóstré, care să se sfîșească a sedé la masă împreună cu servitorul și consiliarul ducelui, acela să se exprime, și eu mă voi retrage în odaia oferită mie ou ospitalitate.

— „Ferescă Dumneșeu, domnule Doctor” răspunde domnul de Rosenberg. „Dacă ar și avé cine-va de a-se plânge asupra ducelui de Friedlanda, mórtea lui a espiat tóte, și servitorul nu pórtă vină pentru faptele stăpânului séu. D-ta estí óșpele acestei case, sub a căreia acoperemént să nu te sfîșec de nici o față invidioasă. Pofțim ședți domnule Doctor, și priveșce ca și când ai fi în cercul pretinilor d-tale. Ridic páharul acesta în sănătatea domniei tale!”

După vorbele aceste amicale se deșteptă din nou buna dispoziția a óșpeților, și astrologul fú tractat din partea tuturor cu cea mai mare prevenire. În decursul conversării lor se făcú amintire și despre cele din urmă ore ale ducelui de Friedlanda, și Doctorul fú recerocat să dea lámuriri asupra mai multor faime curioșe, cari circulau prin popor, între cari și aceea,

că Seni ar fi cetit înainte, din stele, despre catastrofa sângeróșă ce a urmat, și că el ar fi inouosciiințat pe principele de cu bună vreme despre acesta.

Astrologul stete cât-va timp cufundat în gânduri posomorite, icóna uciderii stăpânului séu îi apărú înaintea ochilor. După o paușă dișe el:

— „Principele a fost încunosciiințat înainte, prin șoința înaltă, coróna rađelor firmamentului, care cunoșce ursita pámén-tenilor, și la care șoință aderez și eu. Sunt înzestrat cu darul de-a ceti din stele, dér ele aduc mai multă intristare, decât bucuria!”

— „Respect vorbelor d-vóstré, domnule Doctor!” esclamá atunci domnul de Hertzan, un bătrán vesel, care în tinerețele sale fusese călugăr și se ținé a fi literat. „Se dișe însă, că mai de mult un mare astrolog a mărturisit pe patul morții, că ceea-ce a descoperit el în stele, e minciună și înșelăciune, și că fiă-care creștin bun trebuie să se ferescă de ast-fel de întreprinderi necreștinesc!”

— „S'au scris și vorbit multe despre

astronomia” răspunde astrologul, „însé numai puțin au ajuns la cunoștința adevéru-lui. Ce se ține de amintitul astrolog, eu nu înțeleg cum a ajuns el la conclusiunea, că astronomia ar fi op diavolesc, de óre-ce lucrul rău își are locuința în adéncimea iadului, și nu pe firmamentul instelat.”

— „Ai vorbit bine, domnule Doctor”, strigă Hinko de Teyrow, care era privit ca un liter cugetător. „Ca dovadă, că eu nu privesc măestria d-tale de un lucru păcătoș, a-și dori, să ne procești din stele rezultatul vênătoriei noastre de mâne!”

— „Minunată idee, Hinko”, dișe călugéru de Wodian. „Nóptea e limpede și luminată de stele, și domnia ta, d-le Doctor, ne poți da o probă despre măestria d-tale.”

— „Stelele răspund numai la întrebările privitoare la ursita ființelor de pe pământ, mai adénc nu póte pătrunde ochiul omenesc în secretele lor”, răspunde Seni.

— „Atunci să pređoi sórtea vr'unuia dintre noi” strigă bătránul Hertzan ridénd, ridicând páharul, și rostind câte-va cuvinte latine, cum se îndatina, când era cam chir-

chilit. „Ridic acest pocal în sănătatea d-tale, domnule Doctor!”

Seni nu răspunde nimic la provocarea bătránului, ci părea a fi neliniștit.

— „Adevérat, pređi domnule Doctor viitorul vr'unuia dintre noi”, strigară atunci mai multe voci.

— „Deși nu se va implini pređice-rea”, adause d-l de Hertzan „dér să facem o glumă.”

Ochiul Italianului schinteiá atunci de mâniá. „Ei bine, domnilor” dișe el, „D-șeu să dispună, ca sentința stelelor să se împlinească. Voiesc d-ta, domnule de Hertzan să-ți scoi viitorul?”

— „Eu sunt om bătrán, care și fără ajutor străin își póte procoi viéta sa scurtă, ce-o mai are de trăit. Deci eu n'am lipsă să scoi nimic înainte”, răspunde domnul de Hertzan.

Cu tóte că vinul îi încăldise pe toți nobilii de față, totu-și, când Seni declară, că e gata de-a procoi viitorul ori-cărui dintre ei, nici unul nu se oferí bucuos la acesta. Chiar și pretinsul liber cugetător dișe: „Bărbați ca mine nu au lipsă să scoi tóte

eri, concerte, excursiuni etc., așteptând să fie sprijinite și din partea Românilor, majoritatea Caransebeșului. *Românii le și sprijinesc, dăr până acuma — cu durere constatată — încă n'am fost invitați la acele petreceri și în limba noastră, limba protocolară a Magistrat.* Ore de ce și până când tot așa? — Ce dăc la asta acei Români „generoși”, cari țin să susțină și sprijinescă întreprinderile celor ce desconsideră în asemenea mod limba și naționalitatea lor?....

—o—

Pisica Reginei României. Dilele acestei a călătorit prin orașul nostru marele comerciant din Galați Marou Mendl, care se întorcea dela Paris. El aducea cu sine o admirabilă pisică persiană, pe care cum aușim, ambasadorul român din Paris a trimis-o ca dar Reginei României.

—o—

Gendarmii păcăliți. Vinerea trecută, seara, aveau să fie transportați din închisoarea din Brașov la tribunalul din Sibiu 6 arestanți, acușați cu omor, furt etc., cari toți șese se țineau de cercul de competență al tribunalului din Sibiu. În Brașov, arestanții au fost predați în semn unui sergent de gendarmii din loc, însoțit de alți doi gendarmii. Aceștia legară pe arestanți de mâini cu lanțul, doi câte doi, și apoi îi porniră la drum. Pe tren arestanții purtară foarte liniștit. Pe la 4 ore dimineața însă, dându-se jos la gara dela Sibiu, arestanții profitară de întunecimea nopții și așa legați cu părechia, cum erau, o luară la fugă trei părechi în trei părți. Celor trei gendarmii înarmați abia li-a succedat să prindă pe doi dintre ei, adică o părechiă, ceilalți patru au scăpat.

—o—

Carte oprită. Ministrul de culte ungar a ordonat ca să fie scoasă din toate bibliotecile și institutele de învățământ din Ungaria cartea intitulată „Dejepis Slovakov” (Istoria Slovacilor), pe motiv că „ar conține neadevăruri și învățături contrare statului”.

—o—

Erăși proces pentru „agitațiune”. Foile din Budapesta spun, că în curând se va pertracta înaintea curții cu jurați de-acolo un nou proces de presă, ce a fost intentat din partea procurorului pentru un articol publicat în foia sârbăscă „Zastava”. Articolul se ocupă cu *congresul naționalităților* și a fost scris de învățătorul sârb *Vladimir Stancov*. Procesul, ca de obicei, este intentat pe cuvânt de „agitațiune în contra națiunei maghiare”.

—o—

Imormântarea lui Toma Petcu. Ni se telegrafiază din Bucuresci: Vestitul milionar ardelean — Mocan Săcelean *Toma Petcu*, a fost îngropat ieri în Bucuresci în ziua de *trei Sfinți*. Ingroparea ca la omul cel mai sărac. Se dăc, că a murit fără testament. Borș din Ciuc-Sereda e mostenitor paralel cu neamurile lui.

înainte, nici chiar lucruri cari aparțin singur și numai persoanei lor”.

Pe buzele lui Seni se ivi atunci un zimbet batjocoritor, care nu rămase neobservat de către nobili.

— „Domnule Doctor”, dăcise atunci stăpânul castelului, „dăcă voiesci să-mi împlinesci rugarea, atunci pređi viitorul meu. Dăcă sôrtea omului e hotărâtă, atunci sentința d-tale nici nu va îmbunătăți-o și nici nu-o va face mai rea, și eu din parte-mi mă voiu sci orienta, ce să fac”.

— „Între păhare vorbesce ușor omul, și mâne îi pôte pâră deja rău; deci îți recomand să renunți la planul d-tale”, îi dăcise Seni.

— „Nu!” dăcise domnul de Rosenberg. „Eu am destul curagiu, pentru de-a suporta ori-ce sentință. Deci la lucru, domnule Doctor, spune-mi ce am de făcut!”

Astrologul scose atunci din buzunar o cărțică și o tăbliță neagră și provocă pe domnul de Rosenberg să-i spună timpul și locul născerii sale.

— „Sunt născut în castelul acesta în a 23-a și a luni Iulie din anul 1610, în-

Căderea unui meteor. Din Madrid se telegrafiază, că în 10 l. o. pe la 9¹/₂ ore a cădută acolo un meteor. După raportul Observatorului meteorologic, meteorul a explodat la o înălțime de 32 metri, producând o lumină intensivă. Esplosiunea a fost urmată de-o durăitură puternică, care a produs o spaimă generală. Au fost nimicite case întregi. Lucrătorii unei fabrice de tutun din Madrid crezând, că e vre-un cutremur de pământ, au năvălit cu toții afară pe scări, cari din cauza mulțimei lucrătorilor s'au surpat, și 16 oameni au fost răniți mai ușor, ér unul de mörte. S'au mai întâmpat și alte nenorociri. Așa un bărbat tiner de spaimă a sărit jos dintr'un etagiu. Profesorii și băeții au fugit în toate părțile, rânindu-se mai mulți inși. Mai mulți uegutători și-au închis prăvăliile. S'au aflat bucăți din meteor, în formă de pētră sură, cari erau încă calde. S'a simțit esplosia la mai mulți chilometri depărtare dela Madrid. La palatul ambasadorului Statelor-Unite s'a dărmat un pârte și mai multe ferestri s'au spart.

—o—

Cununiă. Măne, în 1 Febr. v. o. se va cununa în Bucuresci d-ra *Aurelia Cordescu*, amabila fiică a d-lui *Daniel R. Cordescu*, vechiu director al institutului „Lumina” din Bucuresci, cu d-l căpitan *Gheorghe Moscu*. — Adresăm tinerei părechi și părinților felicitările nōstre cele mai sincere!

Un testament dispărut. Foile din Budapesta, ce ni-au sosit adî, istorisesc următorul cas: La 2 Februarie n. o. a răposat în Viena un proprietar mare din Craiova, cu numele *Grigorie Ternoveanu*, care în urma unor certe din familiă, s'a lăpădat de toți membrii familiei sale și a început să țină casa cu o văduvă săracă, cu numele *Ana Sienseski* născ. *Levandovsky*, careia i-a testat averea lui în valōre de 200,000 franci. Dilele acestea el a fost imormântat în Viena și la imormântare luară parte și trei frați ai răposatului, cu numele *George, Alexandru și Virgil Ternoveanu*, dintre cari cel dintăiu e avocat. Aceștia se dăseră pe lângă femeia cu vorbe bune, ér femeia încrezându-se în ei, a predat testamentul cumnatului său *Alexandru*, ca să i-l grijescă și apoi, în 8 Febr. n. a plecat din Viena spre România, însoțită de toți trei cumnați. În 9 Februarie însă, când trenul a ajuns la Budapesta, *Alexandru Ternoveanu* s'a dat jos la gară sub cuvânt, că ar avé ceva de vorbit cu un individ anumit, cu care s'a cufundat în conversațiă așa, că la urmă a rămas de tren, ér în timp ce fratele său și cumnata sa au călătorit mai departe.

La Czegled însă femeia începū să țipe și să facă o larmă mare, așa că la urmă a întvenit poliția și pe cei doi frați i-a deținut pentru prepusul, că ar fi complioi la furarea testamentului. Amândoi

tre 10 și 11 ore diminēta”, dăcise domnul casei.

— „Acēsta e ora, în care sōrele intră în zodia leului” mormăi astrologul, așa încât toți dimprejurul său putură înțelege cuvintele sale. Scrise apoi pe tăblița neagră tot felul de cifre și semne curioșe, și provocă apoi pe stăpânul castelului să dispună, ca să fiă condus la odaia sa, și aci să fiă lăsat neconturbat în calculațiunile sale.

După depărtarea astrologului, fiă-care dintre oșpeți rēspiră mai liber, de ore-ce înfățișarea bărbatului palid în haina sa neagră, care a stat în legături atât de misterioșe, care Wallenstein, începū a esercia o deosebită influință asupra spiritelor superstițioșe. Chiar și jovialul Hertzian dăcise, că nu-și pré face bucuros de lucru cu astfel de oameni.

Trecuse o oră când de-odată astrologul intră din nou în sala castelului. Între oșpeți se făcū o tăcere adēncă.

(Va urma.)

frații deținūți au fost numai decăt transportați la Budapesta, unde mersese și femeia. Aci frații au fost interogați, dăr fiind-că femeia și-a revocat acușațiunea, ei au fost liberați. La cererea femeii a fost deținut numai *Alexandru Ternoveanu*, care a rămas la Budapesta. Fiind ascultat, acesta a negat, că el ar fi luat în primire testamentul, susținind, că numai nisce scrisori a primit. Femeia s'a provocat la martori, cari au vădūt, când *Alexandru* a luat în primire testamentul și au sciut și ce e scris în testament. Cestiunea încă nu e rezolvată. Poliția continuă cercetările.

Persecuțiuni.

Moroda, (Com. Arad) 8 Faur 1896.

Onorată Redacțiune! Astădî procuratura reg. ung. din Arad a însoițat, prin decia pe învătătorii *Petru Costin* și *Ștefan Herețiu*, că sunt puși sub acușațiune pe baza §-ilor 70 și 172 din codicele penal, pentru „agitare la ură contra națiunii maghiare”. Acēsta s'a întâmpat în urma denunțării preotului din loc *Moise Ghergariu* și a arătării notarului *Ștefan Sele*, ambii, — spre rușinea națiunei române, — crescuți cu prescură românească! Veđi bine, acestui act a premers cercetarea făcută de judele instructor astă-vară și perchisițiunea ținută cu asistența a trei gendarmii în Iulie a. tr. îndată după înrolarea d-lor învătători la miliție.

Obiectul, ce constituie delictul după cum se dăcise în decia ar fi cāntarea și instruirea tinerimei la „*Hora Ligeti*”, precum și o adresă trimisă celor închiși pentru Memorand în Vaș și Seghedin la 7 Maiū anul trecut.

Etă, așa sciū Ungurii să întâmpine pe Români în anul mileniului lor! Fiă-le cinstea mileniului lor, precum le sunt și faptele!

Ghiocelul.

Sărmanii avuți.

Cum se pôte susținea o casă cu puține mijlōce? Întrebarea acēsta se aude de nenumărate ori, și pentru a-o rezolva, nu trebuie multă bătaia de cap. ci trebuie introdusă numai o anumită economiă casnică. Departe trebuie să-i sbōre mîntea aceleia însă, care-și face planurile, cum are să-și susțină casa, când are mai multe milioane venit anual.

Țera oamenilor bogați este Anglia, unde sunt mulți dintre ei, cari au venit dîluic de câte-o miă seu chiar și mai multe mii de sterlingi, ba alții au chiar și pe oră sute de fuști sterlingi, și pentru susținerea lor spesēză întrēgă suma acēsta seu cea mai mare parte din ea.

Englezul și Americanul cele mai mari sume le spesēză pentru arangiarea locuințelor și pentru bibliotecă alese. Sumele pentru mobilarea locuințelor sunt enorme.

Un om de finanțe din Londra a spesat pentru mobilarea unei case peste o jumătate de milion fuști sterlingi, și edificarea aceleia a costat tot atăta de mult. 30,000 fuști sterl. a costat numai marmora, cu care era impodobită antișambra. O masă a costat 4000 sterlingi, ér alta de pe timpul lui *Ludovic XVI* costă 1200 fuști. O masă intr'aurită de toaletă a costat 2000 fuști sterl.

O cocōnă avută din America-sudică cu numele *Auchorema* din *Buenos Aires*, își comandă la *Erard* în *Paris* un pian impodobit cu cele mai frumose picturi, care a costat 3500 fuști sterl., ér regina *Portugaliei* se mulțami c'un pian numai de 3000 fuști.

Pentru antichități și obiecte de decorațiune încă se spesēză mulți bani; astfel cumpără baronul *Rothschid* un orologiu, care a fost odată a lui *Ludovic XVI*, regele *Franciei*, cu suma de 3500 fuști sterl.

Pentru lucruri de artă se spesēză o sumă încă și mai mare; astfel contele *Dudley* a cumpărat trei vase de porțelan de *sèvres* cu 10,500 fuști sterl. și *Henric II* un vas mare de căpți-va policari cu 3000 fuști.

Sume mari se spesēză pe tablouri.

În Londra a fost cumpărat un tablō mic de a lui *Raphael* cu 24,000 sterl.

Sume enorme se cheltuesc pentru vestiminte, și mai ales damele escolēză în acēstă privință. O damă, care voesce să fiă primită în audiență la regina *Victoria* trebuie să aibă haină așa de pompōsă, încât numai dantelele de pe ea să prețuescă 30 fuști sterl. O tinēră americană în ziua când a stat înaintea altarului avea un voal, care singur costase 4000 sterl. și nasturii de pe haină prețuiău 20 str.

Înainte de căpți-va anul împērătēsa *Rusiei*, văduvă acum, își cumpără din *Paris* o haină cu 2000 sterl. Broderia era de aur curat, șlepa era căpțușită cu samur rusesc.

Sunt considerabile sumele, pe cari le spesēză oamenii bogați pe flori, apoi pe vin și țigări.

Un om bogat trebuie să-și țină și cai, cari sunt o marfă foarte scumpă. Ducele de *Westminster* a avut doi cai în preț de 1800 fuști sterl.

Susținerea corăbiilor de plăcere ale singuraticelor persoane private încă costă foarte mulți bani. Astfel jahtul cu vapor a lui *Mr. Vanderbilt* costă 200.000 sterl. și pe acela totdeuna se aflau 25 de persoane.

Decă ne gândim la toate cele spuse, lăsând afară soldul servitorilor, darea, susținerea casei, voiagiurile și încă alte multe, atunci mai că nu e de lipsă a întreba, pe ce se cheltuesc banii, și cum se pôte spesă un venit atât de mare. Chiar oamenilor celor mai bogați, adese-ori le trebuie și mai mult, decăt posed.

Mulțămită publică.

Deși, Febr. 1896.

(Urmare.)

Al. Berinde preot a colectat 7 fl. 76 cr., *St. Ilieșiu* protop. a colectat 3 fl. 36 cr., *I. Rebrean* teolog a colectat 4 fl. 60 cr., *I. Hătegan* protop. a colectat 4 fl., *I. Șian-dor Ciachi-Gărbau* a colectat 7 fl., *Rom. Roșca* Sibiu 1 fl., *I. Nechita* adv. *Zelau* a colectat 4 fl., *Florian Ciocan*, *Cehul Silvaniei* a colectat 13 fl.

Dumitru Condoru 14 fl., *I. Cherecheșiu* 2 fl., *I. Cosma* 8 fl., *Teod. Cosma* 2 fl., *I. Cocișu* 2 fl., *Nic. Chișiu* 5 fl., *G. Cocișu* 3 fl., *Nechita Coaciu* 5 fl., *Heronim Bran* 4 fl., *I. Dănușiu* 4 fl., *P. Duma* 5 fl., *I. Danciu* 4 fl., *I. Deșian* 1 fl., *Gr. Drădean* 2 fl., *Zah. Drădean* 12 fl., *Iiie Duma* 10 fl., *Filip Deac* 5 fl., *Parasoa Apahidean* 2 fl., *Al. Florisca* 11 fl., *Vas. Florisca* 17 fl., *I. Filip* 4 fl., *Marcu Filip* 9 fl., *Mitru Filip* 5 fl., *P. Faub* 7 fl., *Ana Farcașu* 2 fl., *Nic. Farcașu* 4 fl. 50 cr., *G. Filip* 2 fl., *Teodor Filip* 4 fl., *V. Farcașu* 1 fl., *I. Filip* 2 fl., *Teod. Filip* (Ventu) 2 fl.

(Va urma.)

Ioan Welle.

Protopop gr. cat.

SCRIRI ULTIME.

Budapesta, 11 Februarie. *Carol Pulszky* a fost astădî deținut și arestat.

Sofia, 11 Februarie. Din isvor sigur s'a lătit scirea, că *Sultanul* a îndreptat un *ferman* cătră toate puterile mari, în care propune recunoscerea *principelui Ferdinand*.

Constantinopol, 11 Februarie. Din nou s'au făcut mai multe arestări. Între cei arestați este și *adjutantul ministrului de rebel*.

DIVERSE.

Un nou medicament contra tuberculoșei. Din *New-York* se scrie, că medicul de acolo *Dr. Cyrus Edson* ar fi aflat un nou metod pentru de-a cura oftică. Metoda acēsta ar consta dintr'o soluțiune numită *aseptolin*, compusă din 97 procente apă, ér trei procente *phenol* și *pilocarpin*. Cu acēstă soluțiă se stropesce persoana atacată de oftică. După „*Medical Record*”, acest metod, care a fost folosit de 50 de medici, a avut rezultatul următor: 23 pacienți au fost însănătoșiți pe deplin, 68 aprōpe însănătoșiți, la 91 persoane s'a observat o stare mai favorabilă, la trei a fost fără rezultat, ér un bolnav a murit.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Februarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.30
Renta de corone ung. 4%	99.15
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	124.25
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	102.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. l. emis.	121.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.30
Imprum. ung. cu premii	153.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	142.—
Renta de hartie austr.	101.—
Renta de argint austr.	101.10
Renta de aur austr.	122.20
Losuri din 860	148.—
Actii de ale Banței austro-ungar.	1004.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	435 50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	382.25
Bonuri rurale croate-slavone.	98.—
Napoleondori.	9.56 1/2
Marci imperiale germane	59.05
London vista	120.85
Paris vista	47.87 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.40
Note italiene.	48 85

Cursul pietei Braşov.

Din 12 Februarie 1896.

Banote rom. Cump.	9.52	Vend.	9.55
Argint român. Cump.	9.47	Vend.	9.52
Napoleon-d'or Cump.	9.57	Vend.	9.61
Galbeni Cump.	5.62	Vend.	5.67
Ruble rusesti Cump.	127. 1/2	Vend.	—
Marci germane Cump.	58.80	Vend.	—
Lire turcesti Cump.	—	Vend.	—
Seris. tonc. Albina 5%	—	Vend.	—

Se caută

o femeie din familia bună, română, mai cu seamă în etate de 40—45 de ani, se fiă menageră și îngrijitoare la 4 copii în casă, cu un salariu seu remunerație favorabilă.

A se adresa până la 25 lunei curente la redacțiunea „Gaz. Trans.”

3-3

Să se observe marca

Schutzmärke

l. Maria-Zeller

Să se observe marca

Picăturile de stomach

Maria-Zeller

carl au efectul escelent în contra tuturor bôlelor de stomach, sunt un medicament neapărat de lipsă pentru ori-ce casă, la lipsă de apetit, slăbiciunea stomachului, respirația cu miros greu, vânturi, răgăiea, colică, catar de stomach, flegmă, gălbinare, greță și vomare, constipația, și la durere de cap, încărcarea stomachului cu mâncări și beături, limbrici, suferințe de splină, ficat și hemoroide ca mijloc aprobat și sigur de vindecare.

La bôlele indicate s'a constatat picăturile Mariazeller ca cel mai bun leac, care confirmă sute de testimonii. Prețul unei sticle cu prescrierea de întrebuintare **40 cr.** Sticla îndoită de mare **70 cr.** Expediția centrală prin farmacistul CARL BRADY, Kreamsier (Moravia).

Picături veritabile sunt numai acelea, pe a căroră ambalage este lipită o fâșie verde cu cuvintele: „Bezeuge die Echtheit“ cu subscrierea mea.

Picături Mariazeller veritabile se află: Braşov: farmaciile *Iul. Hornung, F. Jekelius W-we, Franz Kellmen, Ed. Kugler* la Hygiea, *Vict. Roth, H. G. Obert.* Hosszofalu: farmacia: *Gustav Jekelius.* Osernăfalu: farmacia *Josef Drottloff.*

„SILVANIA“

institut de credit și economii societate pe acții în „ȘIMLEUL SILVANIEI“.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „SILVANIA“, societate pe acțiuni în virtutea §-lui 29 din statute se invită la

a VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Șimleul-Silvaniei la 19 Martie 1896 st. n. înainte de amedei la 10 ore în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul anual al direcțiunei.
2. Raportul comitetului de revisiune asupra comptului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
3. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
4. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuinta suma provădută în §-ul 99 p. f.
5. Fixarea prețului marcelor de presentă.
6. Alegerea unui membru în consiliul de direcțiune cu mandat de un an.
7. Eventuale propuneri din partea direcțiunei.
8. Esmiterea alor 3 membrii pentru verificarea procesului verbal.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-lui 23 din statute în sensul căruia „la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin jumate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și ca atari cel puțin cu una și înainte de adunarea generală la direcțiunea institutului seu la locuri desemnate prin direcțiune au depus acțiunile sale eventual și documentele de plenipotență. Acțiunile depuse în locuri desemnate prin direcțiune se vor lua în considerare numai încât reversalul despre depunerea acelora cu una și mai înainte de adunarea generală s'au depus la direcțiunea institutului“.

Se notifică, a) ca acționarii, cari subscriind acțiuni din emisiunea II. prețul acelora până la 31 Decembrie 1894, l'au plătit întreg, încă au vot la adunarea generală sub condițiunile specificate în §-ul 38.

b) ca pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, respective au fost rugați, institutele „Albina“ în Sibiu „Someșiana“ în Deș „Sătmăreana în Seini, Capitulum gr. cat. român din Oradea-mare și dd. Dr. Ioan Nichita în Zelau, Vasiliu Fatcasiu în Hoțoan și Florian Cocian în Cehul Silvaniei.

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate sunt a se presenta la institut până la 24 Martie st. n. 4 ore după amedei.

Șimleul-Silvaniei în 4 Februarie 1896.

Direcțiunea institutului.

ACTIVE.

Contul bilanțului

PASSIVE.

	fl.	cr.		fl.	cr.
Capital social, rate restante	1,860	46	Capital social 3000 acțiuni à 50 frt	150,000	—
Cassa în numărar	2,068	07	Fondul de rezervă	41,643	98
Cambii de bancă escomptate	629,258	24	Fondul de pensiune	4,358	26
Imprumuturi ipotecari	98,924	02	Fondul special de rezervă	1,184	63
Imprumuturi pe obligațiuni	27,139	52	Depuneri pentru fructificare	338,083	66
Imprumuturi pe amanete	940	10	Cambii de bancă reescomptate	291,609	25
Cont-curent	73,328	72	Interese transitoare auticipate	9,428	23
Efecte	2,154	—	Cont-Curent	2,500	—
Realități	25,042	84	Dividende neridicate	212	—
Bon în Giro-Cont și la alte bănci	2,127	99	Diverse conturi creditore	5,392	65
Mobilier	1242.82		Profitul curat	25,531	18
„ după amortis. de 10%	124.28	1,118 54			
Interese de reescompt anticipate	3,224	16			
Diverse conturi debitoare	2,757	18			
	869,943	84		869,943	84

REȘITE.

Contul profitului și perderilor.

INTRATE.

	fl.	cr.		fl.	cr.
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	18,125.44		dela cambii de bancă escomptate	31,414.37	
pentru fondul de rezervă	1,600.68		dela credite ipotecari	7,399.93	
„ „ de pensiune	162.28	19,888 40	„ „ pe obligațiuni	2,743.74	
Spese:			„ „ amanetari	142.94	
salare și marce de presentă	6,601.26		„ „ cont-curent	5,554.30	
tipărituri, porto, luminat și alte spese	2,287.82	8,889 08	„ „ efecte	186.04	47,441 32
Dare:			Provisiune		6,775 04
darea directă	3,857.48		Chiria		604 80
„ după interesele la depuneri	1,867.02	5,724 50	Diverse		4,430 93
Percentuațiuni:			Profit transpus din anul trecut		1,011 32
Amortisarea din mobilier		105 97			
Profit curat:		124 28			
		25 531 18			
	60,263	41		60,263	41

Șimleu la 31 Decembrie 1895

Andrei Cosma m. p.
director executiv.

Ioan P. Lazar m. p.
prim comptabil.

Membrii direcțiunei:

Georgiu Pop de Bădesci m. p. **J. Angyal** m. p. **Artemiu Sarkady** m. p. **Aug. Vicasiu** m. p.
președinte.

Vasiliu Patcasiu m. p. **Teodor Pop** m. p. **Fl. Marcusiu** m. p. **Aug. Marcusiu** m. p.
Acest bilanț confrontându-se cu registrele principale și ausiliari s'a aflat în totă ordinea și exact.

Șimleu 4 Februarie 1896.

Membrii comitetului de revisiune:

Alexandru Sima m. p. **Alimpiu Barboleviciu** m. p. **Dimitriu Suciu** m. p.
președinte.